

UITSpraak VAN DE TUCHTComMISSIE

Kamer : Seksuele intimidatie
Leden van de kamer
(kamervoorzitter) : mr. J. Knol
(lid) : mr. G. Eelsing
(lid) : mr. P.J. van Veen
juridisch secretaris : mr. C.M. Roozmond
Zaaknummer : **T 2023023/2023-66-01**

In de zaak van:

1. Betrokkene

Naam : [betrokkene]
Adres : onbekend
PC/Gemeente : onbekend
Lid van de sportbond : Koninklijke Nederlandse Zwembond (hierna: KNZB)

2. Aangever

Naam sportbond : KNZB
gevestigd te : Nieuwegein

3. Aanklager : mr. P. Berden

4. De procedure

- Op 9 september 2022 heeft [bestuurslid], bestuurslid bij [club], melding gedaan van mogelijk grensoverschrijdend gedrag door de heer [betrokkene] (hierna: [betrokkene]).
- Naar aanleiding van deze melding heeft de aanklager de KNZB op 11 oktober 2022 geadviseerd om een ordemaatregel op te leggen. De aanklager heeft daarnaast onderzoekers van het ISR opdracht gegeven tot het uitvoeren van een onderzoek naar mogelijke overtreding van de gedragsregels van het Reglement Seksuele Intimidatie van 1 april 2019 (hierna: het Reglement SI) door [betrokkene].
- De onderzoekers hebben onderzoek gedaan en hebben met meerdere personen gesprekken gevoerd.
- Op 6 februari 2023 heeft [betrokkene] de aanklager verzocht om de zaak te seponeren.
- De aanklager heeft op 9 maart 2023 een verzoek gedaan aan [betrokkene] om een gesprek in te plannen met de onderzoekers. [betrokkene] heeft afgezien van het voeren van dit gesprek.
- Het onderzoeksrapport van de onderzoekers is op 14 april 2023 afgerond.
- De aanklager heeft op 10 juli 2023 namens de KNZB aangifte gedaan van overtreding van het Reglement SI.
- [betrokkene] heeft op 1 augustus 2023 een verweerschrift ingediend.
- Op 22 augustus 2023 is een informele oproeping voor een mondelinge behandeling naar [betrokkene] gestuurd. [betrokkene] heeft in zijn reactie hierop aangegeven dat het verweer duidelijk is en een mondelinge behandeling niet nodig is. Ook de aanklager is akkoord gegaan met een schriftelijke afdoening van de zaak.
- De tuchtcommissie heeft vervolgens bepaald om op basis van de schriftelijke stukken en zonder een mondelinge behandeling uitspraak te doen.

5. Grondslag van de tuchtzaak en verweer

5.1 De aanklager verwijt [betrokkene] dat hij zich tegenover twee andere zwemsters, [slachtoffer 1] en [slachtoffer 2], grensoverschrijdend heeft gedragen door, zakelijk weergegeven:

- aan [slachtoffer 1] ongepaste berichten te versturen toen zij 16 jaar was;
- grove seksueel getinte opmerkingen te maken tegenover [slachtoffer 1] toen zij 19 jaar was;
- ongepaste berichten te versturen aan [slachtoffer 2] toen zij 13 jaar was waarin hij stelde seks met haar te willen hebben;
- afbeeldingen, zogenaamde dickpics, te versturen aan [slachtoffer 2] toen zij 14 jaar was;
- tegen haar zin in te zoenen met [slachtoffer 2] toen zij 14 jaar was;
- tegen haar zin in te trachten de borsten van [slachtoffer 2] aan te raken toen zij 14 jaar was;
- aan [slachtoffer 2] alcohol te verschaffen met de bedoeling daar seksuele tegenprestaties voor te verlangen toen zij 15 jaar was;
- zijn hand op het been van [slachtoffer 2] te leggen en voor te stellen met hem mee naar huis te gaan toen zij 15 jaar was; en
- tegen haar zin in te trachten [slachtoffer 2] te zoenen toen zij 15 jaar was.

[betrokkene] was in de periode dat hij de overtredingen heeft begaan tussen de 33 en 37 jaar oud, terwijl [slachtoffer 1] en [slachtoffer 2] beiden minderjarig waren.

Ter onderbouwing hiervan verwijst de aanklager onder andere naar de verklaringen van [slachtoffer 1] en [slachtoffer 2] zelf, de verklaringen van meerdere (voormalig) bestuursleden, de vertrouwenscontactpersoon en een voormalig coach van de [club], en screenshots van Snapchat- en WhatsApp-gesprekken. De aanklager vindt op basis hiervan voldoende aannemelijk dat [betrokkene] artikel 7 lid 3 onder c, h, i, j en k van het Reglement SI heeft overtreden.

5.2 De aanklager heeft verzocht om royement, dus een ontzetting van [betrokkene] uit het lidmaatschap van de KNZB.

5.3 [betrokkene] heeft verweer gevoerd. Volgens [betrokkene] heeft (het bestuur van) de [club], de zwemvereniging waar hij zwemt, hem bewust in een kwaad daglicht willen zetten door hem (en nog drie andere zwemmers) ten onrechte te beschuldigen van grensoverschrijdend gedrag. De vereniging heeft de zwemsters onder druk gezet om meldingen tegen hem te doen. Het waren de zwemsters zelf die aandacht van hem, en ook andere oudere zwemmers, vroegen. Daarnaast is het onderdeel van de cultuur binnen het zwemmen dat de minderjarige en oudere zwemmers veel onderling contact met elkaar hebben.

6. De beoordeling door de tuchtcommissie

6.1 Bevoegdheid en ontvankelijkheid

6.1.1 [betrokkene] is lid van de KNZB. Op grond van de statuten van de KNZB worden overtredingen met betrekking tot seksuele intimidatie berecht door de tuchtcommissie en de commissie van beroep van het ISR met inachtneming van het Reglement SI. De tuchtcommissie van het ISR is dan ook bevoegd om van deze tuchtzaak kennis te nemen.

6.1.2 De tuchtcommissie stelt vast dat de aangifte voldoet aan de eisen die daaraan in het Reglement SI worden gesteld. Er zijn ook geen formele bezwaren om de tuchtzaak in behandeling te nemen.

6.2 Beoordelingskader

6.2.1 Beoordeeld moet worden of de aan [betrokkene] verweten gedragingen een overtreding van het Reglement SI opleveren. Voor de vraag of er sprake is van een overtreding zijn medebepalend de opvattingen in de Nederlandse maatschappij met betrekking tot seksuele intimidatie en de gewoonten of gebruiken bij de desbetreffende sportbond ten tijde van de overtreding. Het bewijs van een overtreding is geleverd wanneer op grond van de feiten en omstandigheden het aannemelijk is dat de beklagde de overtreding heeft begaan.

6.3 Inhoudelijke beoordeling

6.3.1 [betrokkene] is lid van de KNZB en was dat ook ten tijde van de aan hem verweten gedragingen. Als lid en als sporter moet [betrokkene] zich aan een aantal gedragsregels houden tegenover andere leden en/of sporters. Het is een lid verboden om een seksueel of erotisch geladen sfeer te scheppen door bijvoorbeeld woorden en gedragingen (artikel 7 lid 3 sub c Reglement SI). Ook is het een lid verboden om een andere sporter aan te raken, op zodanige wijze dat deze aanraking naar redelijke verwachting als seksueel of erotisch van aard zal worden ervaren (artikel 7 lid 3 sub h Reglement SI). Daarnaast is het een lid verboden om grove seksueel getinte opmerkingen te uiten (artikel 7 lid 3 sub i Reglement SI) en om (im)materiële vergoedingen te geven of in het vooruitzicht te stellen met de kennelijke bedoeling seksuele tegenprestaties te verlangen (artikel 7 lid 3 sub j Reglement SI). Verder is het een lid verboden om een ander lid te ontmoedigen of te beletten om een melding te doen of een klacht in te dienen (artikel 7 lid 3 sub k Reglement SI). De tuchtcommissie is van oordeel dat [betrokkene] deze gedragsregels heeft overtreden. Hierna wordt toegelicht waarom.

6.3.2 Vooropgesteld wordt dat de door de aanklager aan [betrokkene] verweten gedragingen allemaal rechtstreeks volgen uit de verklaringen van [slachtoffer 1] en [slachtoffer 2] zelf. Deze verklaringen zijn authentiek en komen oprecht over. Er bestaat voor de tuchtcommissie geen aanleiding om te twijfelen aan de geloofwaardigheid van deze verklaringen. Bovendien is in de screenshots van de Snapchat-gesprekken tussen [slachtoffer 1] en [betrokkene], en de verklaring van de moeder van [slachtoffer 2] steun te vinden voor de aan [betrokkene] verweten gedragingen. De tuchtcommissie vindt het op basis hiervan dan ook voldoende aannemelijk dat [betrokkene] de feitelijke gedragingen zoals die onder 5.1 zijn genoemd heeft begaan. Het verweer van [betrokkene] dat [slachtoffer 1] en/of [slachtoffer 2] onder druk zouden zijn gezet om aangifte tegen hem te doen, acht de commissie niet aannemelijk.

6.3.3 Uit de verklaring van [slachtoffer 1] volgt dat [betrokkene] tijdens een kamp in 2018 veel aandacht aan [slachtoffer 1] schonk en dat [betrokkene] tegen haar zei dat hij haar leuk vond, dat ze moesten afspreken en haar vroeg bij hem langs te komen. Ook stuurde [betrokkene] haar berichten via Snapchat waarin stond dat [betrokkene] haar wilde hebben. [slachtoffer 1] was destijds 16 jaar. Uit de screenshots van de Snapchat-gesprekken tussen [betrokkene] en [slachtoffer 1] volgt ook dat [betrokkene] tegen [slachtoffer 1] zegt dat hij haar wil als zij haar haren verft. Uit de verklaring van [slachtoffer 2] volgt een zelfde beeld. [slachtoffer 2] heeft verklaard dat [betrokkene] tegen haar zei dat hij haar leuk vond en dat hij seks met haar wilde, maar dat niemand dat mocht weten. Op grond hiervan is het voldoende aannemelijk dat [betrokkene] door zijn woordgebruik in de (online) gesprekken met [slachtoffer 1] en [slachtoffer 2] een seksueel of erotisch geladen sfeer heeft gecreëerd. Dat is een overtreding van artikel 7 lid 3 sub c van het Reglement SI. Dat dit volgens [betrokkene] 'gewoon' leuke gesprekken waren zonder erotische sfeer, doet daar niet aan af. Voor de vraag of er sprake is van een overtreding van het Reglement SI is immers medebepalend wat de opvattingen in de Nederlandse maatschappij zijn met betrekking tot seksuele intimidatie en de gewoonten of gebruiken bij de desbetreffende sportbond ten tijde van de overtreding. Het maken van dit soort opmerkingen tegen minderjarige meisjes wordt naar het oordeel van de tuchtcommissie naar maatschappelijke opvattingen als seksueel grensoverschrijdend ervaren. Het gaat er om hoe het op de meisjes is overgekomen, en niet wat [betrokkene] ervan vindt. [betrokkene] had zich ervan bewust moeten zijn dat het maken van dit soort opmerkingen tegen veel jongere, minderjarige meisjes via Snapchat, een erotisch geladen sfeer kunnen veroorzaken.

- 6.3.4 Daarnaast volgt uit de verklaring van [slachtoffer 2] dat [betrokkene] haar op 28 augustus 2021 tegen haar wil in heeft gezoend in haar hals en op haar mond toen zij zich samen in de woning van [betrokkene] bevonden. Ook heeft [betrokkene] geprobeerd om met zijn hand onder haar trui te komen. Later, in februari 2022, heeft [betrokkene] nogmaals geprobeerd [slachtoffer 2] te zoenen, zo heeft [slachtoffer 2] verklaard. Op grond van deze verklaring acht de tuchtcommissie het aannemelijk dat [betrokkene] [slachtoffer 2] op zodanige wijze heeft aangeraakt, dat deze aanraking naar redelijke verwachting als seksueel of erotisch van aard zal worden ervaren. Het is evident dat het zoenen in de hals en op de mond, en aanrakingen richting de borsten, gedragingen zijn die seksueel van aard zijn en zo kunnen worden ervaren. Dit is dan ook een overtreding van artikel 7 lid 3 onder h van het Reglement SI.
- 6.3.5 Een ander verwijt dat [betrokkene] wordt gemaakt, is het praten over zogenaamde dickpics (de commissie begrijpt: afbeeldingen van het mannelijk geslacht) met en het sturen van dickpics aan de (minderjarige) zwemsters. In de screenshots van het Snapchat-gesprek tussen [betrokkene] en [slachtoffer 1] is te lezen dat een gesprek wordt gevoerd over een dickpic. [betrokkene] heeft aan [slachtoffer 1] een berichtje gestuurd waarin staat *“Jaa was echt een hele goede dp”* en *“Jaa maar k dacht is te groot voor je ben je niet gewend”*. Hoewel [betrokkene] stelt dat hij voor de grap zei dat hij een dickpic had gestuurd, zijn dit nog steeds grove seksuele uitlatingen in de zin van artikel 7 lid 3 onder i van het Reglement SI. Bovendien volgt uit de verklaring van [slachtoffer 2] dat [betrokkene] haar in december 2020 een dickpic heeft gestuurd. De moeder van [slachtoffer 2] heeft ook verklaard dat [slachtoffer 2] haar heeft verteld dat zij 's nachts met [betrokkene] had gechat en toen een dickpic van [betrokkene] had ontvangen. [betrokkene] heeft door het sturen van een dickpic aan [slachtoffer 2] en het praten over het sturen van een dickpic aan [slachtoffer 1] zich op een grove seksueel getinte manier geuit, wat een overtreding is van artikel 7 lid 3 onder i van het Reglement SI.
- 6.3.6 [slachtoffer 2] heeft verder verklaard dat [betrokkene] op 21 december 2021 meerdere flessen drank aan haar heeft gegeven. [slachtoffer 2] hoefde daar niet voor te betalen, maar [betrokkene] heeft wel gezegd dat ze hem er voor kon pijpen. Door een seksuele tegenprestatie te verlangen, heeft [betrokkene] artikel 7 lid 3 onder j van het Reglement SI overtreden. Dat hij de drank heeft gegeven zonder dat er uiteindelijk daadwerkelijk een seksuele tegenprestatie is geleverd, maakt daarbij geen verschil. [betrokkene] had zich ervan bewust moeten zijn dat een dergelijke opmerking over een mogelijke seksuele tegenprestatie niet door de beugel kan, zeker niet gezien het feit dat [slachtoffer 2] destijds 15 jaar was.
- 6.3.7 Tot slot wordt het [betrokkene] verweten dat hij [slachtoffer 1] onder druk heeft gezet om geen melding tegen hem te doen. In het Snapchat-gesprek tussen [betrokkene] en [slachtoffer 1] waarin over een dickpic wordt gesproken, blijkt dat [slachtoffer 1] een deel van het gesprek heeft opgeslagen. [betrokkene] lijkt hier niet blij mee te zijn en schrijft onder andere het volgende: *“Als je ff grappig doet, aan mensen t gelijk misbruiken, En slecht over je praten enz enz, Zo komen al die domme verhalen bij [club], enzo in de wereld.”*, *“Ja true maar t feit dat je t wil gebruiken, Om mij ergen slecht te laten lijken in jouw voordeel, Dat is echt een slechte eigenschap”* en *“K ben altijd goed voor je aardig k wilde je zelfs helpen door je bellen toen je depri was en je slecht voelde”*. Hieruit volgt dat [betrokkene] wil voorkomen dat [slachtoffer 1] met het door haar opgeslagen gesprek over de dickpic met anderen deelt en haar ook emotioneel onder druk zet. Dit is te kwalificeren als een overtreding van artikel 7 lid 3 onder k van het Reglement SI. [betrokkene] probeert immers door deze berichten te sturen [slachtoffer 1] te ontmoedigen om een melding tegen hem te doen.

6.3.8 Hoewel [betrokkene] geen concreet verweer heeft gevoerd tegen bovenstaande gedragingen, heeft [betrokkene] wel een aantal algemene verweren gevoerd. Deze verweren leiden echter niet tot een ander oordeel. Zo heeft [betrokkene] aangevoerd dat het er in de zwemwereld anders aan toe gaat dan bij andere sporten. Wedstrijden en trainingen worden gehouden met personen van allerlei leeftijden door elkaar. Een vriendschappelijke band tussen personen met verschillende leeftijden is in het zwemmen dan ook logisch. [betrokkene] miskent hiermee echter dat zijn gedragingen niet duiden op een vriendschappelijke band, maar dat zijn gedragingen voornamelijk seksueel van aard zijn, en dat tegenover minderjarige meisjes. [betrokkene] had moeten begrijpen dat deze gedragingen verder gaan dan wat normaal gesproken gebruikelijk is bij een vriendschappelijke band tussen sporters onderling. [betrokkene] heeft daarnaast nog aangevoerd dat hij een aantrekkelijke, succesvolle man is op wie vrouwen snel verliefd worden en dat de zwemsters zelf ook over seks praatten. Hiermee lijkt [betrokkene] de verantwoordelijkheid bij de zwemsters te leggen, zonder daarbij na te gaan wat zijn eigen gedrag met (minderjarige) sporters doet of kan doen. Dit toont een gebrek aan zelfinzicht.

Verder voert [betrokkene] aan dat er geen sprake is geweest van hoor en wederhoor. Hoewel [betrokkene] stelt dat hij de aanklager meerdere malen heeft gevraagd om wederhoor, is niet gebleken dat hij die mogelijkheid niet heeft gehad. In tegendeel, [betrokkene] heeft zelf afgezien van het afleggen van een verklaring tegenover de onderzoekscommissie van het ISR, ook nog nadat de aanklager hem wees op het belang hiervan, en hij heeft ook afgezien van een mondelinge behandeling tegenover de tuchtcommissie. Er is dus voldoende plaats geweest voor wederhoor in het onderzoek naar [betrokkene], maar [betrokkene] heeft daar zelf geen gebruik van gemaakt. Tot slot gaat [betrokkene] uitvoerig in op het handelen van (het bestuur van) [club], maar niet is gebleken dat [club] onzorgvuldig heeft gehandeld, laat staan dat zij vrouwen onder druk heeft gezet om een melding tegen [betrokkene] te doen. [club] heeft voorzichtig gehandeld door eerst naar aanleiding van het toenemende aantal berichten in de media over grensoverschrijdend gedrag bij haar leden te informeren of er bepaalde signalen van ongewenst gedrag waren binnen de vereniging. Hoewel de meiden die een verklaring hebben afgelegd zich wellicht niet onmiddellijk hebben gemeld bij [club], is dat gezien de gevoeligheid van het onderwerp en het feit dat zij zich kwetsbaar moeten opstellen voor het doen van zo'n melding, niet vreemd. Er zijn geen aanwijzingen dat zij onder druk zijn gezet om dit te doen.

6.3.9 [betrokkene] verzoekt nog om een schadevergoeding van € 50.000,00 te betalen door [club], vanwege het schenden van de privacywetgeving en het schaden van zijn reputatie. De tuchtcommissie gaat daar niet over en is dus niet bevoegd een dergelijk verzoek te behandelen. [betrokkene] zal daarvoor naar de civiele rechter moeten indien hij dat wenst.

6.3.10 Uit het voorgaande, en alles in samenhang bezien, volgt dat [betrokkene] artikel 7 lid 3 onder c, h, i, j en k van het Reglement SI heeft overtreden. Op grond van artikel 8 van het Reglement SI is dit strafbaar.

7. De strafmaat

7.1 De tuchtcommissie moet beoordelen wat een passende straf is. Bij deze beoordeling houdt de tuchtcommissie rekening met de ernst van de overtreding, de persoon van de betrokkene en de omstandigheden waaronder de overtredingen hebben plaatsgevonden.

7.2 Alle sporters moeten zich veilig kunnen voelen bij het uitoefenen van hun sport. Dat geldt zeker ook voor minderjarige sporters. [betrokkene] heeft dat met zijn gedrag in gevaar gebracht en hij toont in dat opzicht ook absoluut geen zelfinzicht. Dat neemt de tuchtcommissie hem kwalijk en baart de commissie zorgen. [betrokkene] legt, door te zeggen dat zij aandacht van hem vroegen en dat meisjes snel verliefd op hem worden, de schuld bij de meisjes zelf neer, wat zijn gebrek aan zelfinzicht toont. Er was sprake van een groot leeftijdsverschil en [betrokkene] had bedacht moeten zijn op de onevenwichtige verhoudingen tussen hen. Het feit dat [betrokkene] dit gedrag juist bij minderjarigen vertoont en niet bij leeftijdsgenoten, valt hem zeer te verwijten.

Daarnaast volgt uit de verklaringen van meerdere betrokkenen bij de [club] een algemeen beeld van intimiderend en (seksueel) grensoverschrijdend gedrag van [betrokkene] naar vrouwen toe. Het lijkt dus te gaan om structureel gedrag, waardoor er sprake is van ernstig herhalingsgevaar. De periode waarin [betrokkene] de overtredingen is begaan is ook tussen 2018 en 2022, een lange periode van ongeveer 4 jaar.

- 7.3 Al deze omstandigheden maakt dat de tuchtcommissie geen reden ziet om af te wijken van de strafeis van de aanklager. Van enige persoonlijke omstandigheden aan de zijde van [betrokkene] die tot een andere strafmaat zouden moeten leiden is niet gebleken. [betrokkene] heeft ook afgezien van zowel het afleggen van een verklaring tegenover de onderzoekscommissie als van een mondelinge behandeling tegenover de tuchtcommissie om hier eventueel het een en ander over te vertellen. De commissie ziet geen andere sanctie dan [betrokkene] te ontzetten uit het lidmaatschap van de KNZB.

8. De kostenveroordeling

- 8.1 De tuchtcommissie ziet geen aanleiding om af te wijken van de in artikel 25 lid 11 van het Tuchtreglement genoemde hoofdregel dat aan de behandeling van de tuchtzaak verbonden kosten ten laste komen van de sportbond. De kosten van deze tuchtprocedure bedragen in totaal € 500,- en bestaan voornamelijk uit kosten van bijstand van het ambtelijk en juridisch secretariaat.

9. De uitspraak

De tuchtcommissie:

- 9.1 verklaart zich bevoegd om van de tuchtzaak kennis te nemen;
9.2 verklaart de aanklager ontvankelijk in zijn aangifte;
9.3 ontzet [betrokkene] uit het lidmaatschap van de KNZB (royement);
9.4 stelt de kosten van de behandeling van deze zaak vast op een bedrag van € 500,- en bepaalt dat deze kosten ten laste komen van de KNZB.

10. Beroep in geval van een uitspraak van de tuchtcommissie

De aanklager en betrokkene kunnen tegen deze uitspraak beroep instellen bij de commissie van beroep van het Instituut Sportrechtspraak. De beroepstermijn bedraagt vier weken na de datum van ontvangst van de uitspraak, welke geacht wordt twee dagen na de datum van verzending te zijn gelegen. Het beroep dient schriftelijk en gemotiveerd te worden ingediend.

Hilversum, 12 december 2023

mr. J. Knol
(voorzitter)

mr. C.M. Roozmond
(juridisch secretaris)

Afschrift verzonden d.d.: 2023
Paraaf ambtelijk secretaris: